

Mininotat

Feedback fra afprøvning af råudkast til fagplanen for geografi

Afprøvning af råudkast til fagplaner i efteråret 2025

Dette mininotat er en sammenfatning af feedback fra de lærere, der har deltaget i afprøvningen af råudkastet til fagplanen for geografi i efteråret 2025. EVA har gennemført afprøvningen for Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) i regi af Udviklingsprogram for afprøvning af fagplaner. Udviklingsprogrammet er en del af Fagfornyelsen, som Folkeskolens forligskreds besluttede i 2024. De nye fagplaner træder i kraft i skoleåret 2027/28.

Mininotatet er opdelt i to dele:

- Del 1: Feedback fra *regionale workshops*, som lærere fra tilmeldte fagplansskoler har deltaget i på tværs af landet
- Del 2: Feedback fra *lokale afprøvnings*, som lærere og andre aktører selv har gennemført og indsendt til EVA

Formålet med mininotatet er at gengive lærernes stemmer og sammenfatte de mest fremtrædende pointer fra deres feedback. EVA har derfor ikke foretaget en egentlig analyse af det samlede feedbackmateriale.

Den samlede afprøvning i efteråret 2025

Regionale workshops

Antal gennemførte regionale workshops i alle fem regioner:	7
Antal tilmeldte fagplansskoler til regionale workshops:	119
Antal tilmeldte lærere til regionale workshops:	319

Lokale afprøvnings

Antal bidrag fra fagplansskoler:	135
Antal bidrag fra andre skoler/aktører:	32
Antal bidrag fra lokale afprøvnings i alt:	167

Del 1: Feedback fra regionale workshops

Om datagrundlaget

EVA har i løbet af efteråret 2025 gennemført regionale workshops for lærere på fagplansskoler, der har tilmeldt sig Udviklingsprogrammet for afprøvningen af fagplaner. Ved de regionale workshops har lærerne været samlet til afprøvninger af de første råudkast til fagplanerne for deres fag. Der er udarbejdet en fælles spørgesamme på tværs af alle fag og nogle fagspecifikke spørgsmål, som er blevet anvendt ved alle afprøvninger. Under afprøvningerne har EVA dokumenteret lærernes feedback ved notatskrivning, hvilket udgør datagrundlaget for følgende sammenfatning.

Ved alle afprøvninger på de regionale workshops har lærerne også selv udfyldt feedbackplancher. Disse er udleveret til fagudvalgene og indgår derfor ikke i denne sammenfatning. Feedbackplancherne er et udtryk for førstehåndsfeedback fra lærerne og skal fungere som et supplement til fagudvalgets videre arbejde.

Afprøvning af råudkast til fagplanen for geografi

Antal regionale workshops, hvor fagplanen er afprøvet:	2
Antal lærere, som har tilmeldt sig den regionale workshop i faget:	8

1. Fagets formål

Det har vi spurgt lærerne om:

1. Giver teksten om Fagets formål umiddelbart mening (ud fra 'Afsnittets hensigt')?
 - a. Hvorfor/hvorfor ikke?
2. Hvor i teksten kan I særligt se jeres fag for jer?
 - a. Giv konkrete eksempler.
3. Kan I læse af teksten, hvad eleverne skal have ud af undervisningen?
 - a. Giv eksempler på, hvad der fungerer godt, og hvad der kan skrives tydeligere?

1.1 Giver teksten om Fagets formål umiddelbart mening?

Hvor giver teksten særligt mening?

Lærerne vurderer, at teksten overordnet giver god mening og tydeligt formidler fagets formål. Det fremhæves positivt, at teksten formidler, at:

- Eleverne skal forholde sig til problemstillinger og tage stilling.
- Naturfagene spiller sammen, hvilket styrker den fælles faglighed.
- Teksten giver læreren frihed til lokal tilpasning og mulighed for at lave noget forskelligt, alt efter hvor eleverne er.

Hvor giver teksten mindre mening?

Lærerne peger på en række områder i teksten, som skaber tvivl om meningen i fagets formål:

- Den sidste del af teksten opleves som tæt på samfundsfag, hvilket kan skabe tvivl om faggrænser.
- Begrebet *livsverden* beskrives som abstrakt og vanskeligt at anvende i geografi – ordet "dagligdag" foreslås som mere brugbart.
- Det fælles naturfaglige fokus kunne stå tydeligere frem.
- Ikke alle skoler har adgang til natur- eller landskabsområder, hvilket kan begrænse mulighederne for feltarbejde i praksis.

1.2 Hvor i teksten kan I særligt se jeres fag for jer?

Lærerne oplever, at geografi afspejles i teksten og kommer herunder med følgende eksempler på steder, hvor det gør sig særligt gældende:

- Formuleringen *man arbejder undersøgende* fremhæves som central, fordi den favner både praktiske og teoretiske aspekter af faget.

- Stk. 2 beskriver sammenhængen mellem fagene, og det italesættes som en styrke at kunne læse den tværfaglige kobling.

1.3 Kan I læse af teksten, hvad eleverne skal have ud af undervisningen?

Hvad fungerer godt?

Lærerne vurderer, at det overordnet fremgår, hvad eleverne skal have ud af undervisningen, især i beskrivelsen af, hvordan de gennem observationer og undersøgelser skal opnå forståelse for naturen og lære at handle i forhold til geografiske problemstillinger. Det fremhæves herunder som særligt positivt, at:

- Teksten viser tydeligt fagets metoder, fx *observationer* og *målinger*, der understreger, at geografi er et praktisk og undersøgende fag – ”man kan ikke læse sig til det”.
- Teksten er åben og fleksibel, så lærerne kan tilpasse undervisningen til lokale forhold og elevernes virkelighed.

Hvad kan skrives tydeligere?

Lærerne peger på enkelte uklarheder i teksten:

- Det er uklart, om *observationer* og *interviews* henviser til elevernes egne erfaringer eller til brug af andres data. Endvidere vurderes det som ”lidt søgt”, at eleverne skal lave interviews i geografi, da det kan være vanskeligt at gennemføre i praksis.
- Formuleringen *forholde sig til geografiske problemstillinger* opleves som tung, og lærerne savner et klarere fokus på det naturgeografiske frem for det kulturgeografiske.

2. Fagets karakter

Det har vi spurgt lærerne om:

1. Giver teksten om Fagets karakter umiddelbart mening (ud fra 'Afsnittets hensigt')?
 - a. Hvorfor/hvorfor ikke?
2. Er beskrivelsen af Fagets karakter relevant for jeres fag?
 - a. Giv konkrete eksempler på, hvor teksten opleves relevant?
 - b. Er der noget, der kan udelades?
 - c. Er der noget, I savner?

2.1 Giver teksten om Fagets karakter umiddelbart mening?

Lærerne vurderer, at teksten delvist giver mening. Det fremhæves, at:

- Afsnittets første linjer kort definerer faget og kan bruges til at forklare eleverne, hvad geografi handler om.
- Teksten tydeligt viser sammenhængen mellem natur og samfund – det er vigtigt, at geografi sættes i relation til noget større.
- Metoderne, eleverne skal lære, fremgår tydeligt.

Hvor giver teksten mindre mening?

Teksten beskrives som tung at læse, og lærerne efterspørger, at afsnittet "layouts". Lærerne udtrykker desuden et behov for at tydeliggøre faget i Fagets karakter, fordi:

- De oplever, at faget geografi ikke træder lige så tydeligt frem som under Fagets formål.
- Henvisningen til *naturvidenskabens væsen* vurderes som for bred og beskrives af lærerne som et "ministerieord", der kunne skrives mere enkelt.
- Også ordet *mønstre* kan misforstås – nogle lærere læser det som matematik, andre som gentagelse.
- Endelig diskuteres ordet *følelsesmæssig*. Nogle finder ordet problematisk, fordi det kan forstås på mange måder – og lærerne rejser tvivl om, hvorvidt det er det rette ord at bruge.

2.2 Er beskrivelsen af Fagets karakter relevant for jeres fag?

Hvor opleves teksten relevant?

- Formuleringen *Når eleverne arbejder med komplekse ...* fremhæves som et sted af særlig relevans.
- Det fremhæves som positivt, at teksten beskriver, at eleverne udvikler kundskaber og oplever, at faglig læring også har sociale, følelsesmæssige og praktiske sider. Ifølge lærerne skaber det et bredt og helhedsorienteret billede af faget.

Hvad kan udelades?

- Der er uenighed blandt lærerne om, hvorvidt følelser og oplevelser skal fylde i faget. Nogle mener, det er vigtigt, mens andre mener, at de ikke hører hjemme i geografi.
- Afsnittet beskrives af lærerne som "sniksnak", og lærerne efterspørger, at sproget gøres mere konkret, kortfattet og naturfagligt med direkte koblinger til faget geografi.

Hvad savnes?

- En mere tydelig beskrivelse af geografifagets særlige profil, så det ikke fremstår som et generelt naturfag.

3. Fagets indhold

Det har vi spurgt lærerne om:

1. Giver teksten om Fagets indhold umiddelbart mening (ud fra 'Afsnittets hensigt')?
 - a. Hvorfor/hvorfor ikke?
2. Kan I genkende jeres fag i de beskrevne indholdsområder?
 - a. Hvor træder det faglige indhold tydeligt eller mindre tydeligt frem?
 - b. Kan I finde eksempler i teksten, der inspirerer til/giver billeder af konkret undervisning i faget?
3. Hvordan fungerer figuren for fagets indhold?
 - a. Skaber figuren sammenhæng mellem de beskrevne indholdsområder? – Hvorfor/hvorfor ikke?
4. Opleves fagplanens forslag til trinforløb anvendeligt?
 - a. Hvorfor/hvorfor ikke?
5. Giver trinforløbet et billede af progression?
 - a. Hvorfor/hvorfor ikke?

3.1 Giver teksten umiddelbart mening?

Hvor giver teksten særligt mening?

Lærerne vurderer, at elementer i afsnittet giver mening og er velformuleret. Samtidigt er indholdsområderne meget brede, hvilket vurderes som en styrke i forhold til at kunne "putte meget ind i dem".

Hvor giver teksten mindre mening?

Lærerne peger på følgende uklarheder i teksten:

- Der opleves uklarhed omkring begrebet *indholdsområder*, fordi det både bruges om de seks overordnede, de fagspecifikke og de fælles områder. Ifølge lærerne gør det teksten forvirrende, og man risikerer at sløre sammenhængen mellem delene. Lærerne foreslår, at sammenhængen visualiseres for at gøre strukturen lettere at forstå.
- Der efterlyses en tydeligere markering af, at *kernestof* skal forstås som et minimum.
- Desuden ønskes den naturvidenskabelige metode fremhævet tydeligere.

3.2 Kan I genkende jeres fag i de beskrevne indholdsområder?

Lærerne vurderer, at de tre første fagspecifikke områder er velvalgte og afspejler geografifagets kerne.

Derimod opleves området *Mønstre, processer og sammenhænge* som mindre tydeligt og svært at afgrænse. Det beskrives som metodeorienteret og vigtigt for faget, men også som noget, der kunne ligge under de øvrige områder, fordi det ikke fremstår som selvstændigt fagligt indhold.

Hvor træder det faglige indhold mindre tydeligt frem?

Lærerne udtrykker behov for tydeligere formuleringer og sammenhæng og nævner i den forbindelse forskellige eksempler:

- Sætningen *Faget har sammenhæng med de to andre naturfag* kan udbygges, så forbindelsen bliver konkret.
- Udtrykket *på tværs af tid og sted* i målene opleves som for abstrakt og kunne formuleres mere enkelt.
- Tekstens billedlige formulering *Landskabet åbner sig som en bog for eleverne* foreslås gjort mere "jordnær".

Hvad inspirerer til/giver billeder af konkret undervisning i faget?

Lærerne peger på forskellige dele af teksten, der giver billeder af undervisning, fx:

- Feltarbejde nævnes som et vigtigt element til at skabe billeder af undervisningen – både i naturen og i bymiljøer.
- Under *Naturgrundlag* kan eleverne arbejde med forskellige landskabsområder.
- Under *Menneskers aktiviteter* peger lærerne på, at undervisningen kan handle om udviklingen af land- og byområder.

3.3 Hvordan fungerer figuren for fagets indhold?

Lærerne peger på uklarhed i forhold til figuren, og ifølge lærerne er det ikke indlysende, hvad den skal forklare:

- Lærerne rejser tvivl om, hvor man starter, hvordan man bevæger sig mellem felterne, og hvad det gule betyder.
- Samtidigt sættes der spørgsmålstejn ved, om figurens centrum skal forstås som det vigtigste og som udgangspunktet for de øvrige områder.
- Lærerne foreslår, at det i stedet vises som en del af de andre områder, da det fungerer som en gennemgående metode – ikke et selvstændigt felt.

Forslag til justeringer

- Lærerne foreslår at gøre modellen mere ensartet med de øvrige naturfag for at skabe genkendelighed på tværs.
- Derudover peger lærerne på at synliggøre en bevægelse fra problemstilling til undersøgelse og tilbage igen for at tydeliggøre den undersøgelsesbaserede proces.

3.4 Opleves fagplanens forslag til trinforløb anvendeligt?

Lærerne vurderer, at trinforløbet overvejende fungerer godt og fremstår genkendeligt for lærernes eksisterende praksis, og det ville ifølge lærerne "låse for meget, hvis man delte det op på enkelte klassetrin".

4. Fagspecifikke spørgsmål

Det har vi spurgt lærerne om:

1. Er indholdsområdet *Naturgrundlag og landskabsudvikling* beskrevet på en måde, så I kan forestille jer at omsætte det til konkrete forløb og aktiviteter i jeres undervisning i geografi?
 - a. Kom gerne med eksempler på, hvad der fungerer og ikke fungerer.
2. Hjælper modellen med de seks indholdsområder (figur 2) jer til at forstå, hvordan indholdsområderne kan kombineres i praksis?
 - a. Hvis ja, hvordan?
 - b. Hvis nej, hvorfor ikke?
3. Understøtter fagplanen en undervisning, som har fokus på elevernes livsverden, vækker deres nysgerrighed og bygger på deres interesse?

4.1 Er indholdsområdet *Naturgrundlag og landskabsudvikling* beskrevet på en måde, så I kan forestille jer at omsætte det til konkrete forløb og aktiviteter i jeres undervisning i geografi?

Lærerne vurderer det som en styrke, at teksten angiver retning uden at blive for detaljeret, så læreren har frihed til at tilpasse forløb til lokale forhold. Det fremhæves også som positivt, at indholdsområdet giver billeder af, at eleverne kan arbejde praktisk og undersøgende, fx gennem laboratorie- eller modelundersøgelser, og lærerne kan godt se, hvordan man fx kan arbejde med oversvømmelser i forbindelse med skybrud.

Forslag til justeringer:

- Lærerne peger på, at det godt må fremgå endnu tydeligere, at undervisningen kan tage udgangspunkt i lokalområdet – fx gennem en formulering som *med udgangspunkt i lokalområdet*.
- Derudover efterlyses, at industri og produktion nævnes som en del af, hvordan landskabet formes, så sammenhængen mellem natur, produktion og samfund bliver mere tydelig.
- By- og landsbyskoler har forskellige muligheder for at arbejde med natur- og landskabselementer; derfor foreslår lærerne, at ”kortarbejde” kan skrives ind som et oplagt alternativ for byskoler.

4.2 Hjælper modellen med de seks indholdsområder (figur 2) jer til at forstå, hvordan indholdsområderne kan kombineres i praksis?

Lærerne vurderer, at figuren ikke tydeligt viser, hvordan de seks indholdsområder hænger sammen eller kan kombineres i praksis. ”Hullerne igennem” fremstår uklare, og det er derfor vanskeligt at se, hvordan områderne spiller ind i hinanden. Det foreslås, at modellen redesignes, så de fagspecifikke områder placeres centralt, mens *Undersøgelse og modellering* samt *Tværfaglighed* ligger yderst som ramme. Dette ville bedre afspejle, hvordan arbejdet i faget faktisk foregår (se også 3.3).

4.3 Understøtter fagplanen en undervisning, som har fokus på elevernes livsverden, vækker deres nysgerrighed og bygger på deres interesse?

Lærerne vurderer, at fagplanen delvist understøtter undervisning med udgangspunkt i elevernes interesser og nysgerrighed. Der er dog bred enighed om, at ordet *livsverden* forstås forskelligt, hvilket skaber usikkerhed. Det foreslås i stedet at bruge formuleringen: "Med udgangspunkt i elevernes hverdag og interesser kan eleverne undersøge ...".

Samtidig påpeges, at ikke alle elever deler de samme interesser, og at det kan være svært at inddrage alles livsverden i alle forløb. Desuden oplever lærerne, at det kan være svært at skrive nysgerrighed ind i en fagplan. I stedet kunne der lægges mere vægt på en undervisning, der tager udgangspunkt i lokale og aktuelle problematikker for at skabe motivation hos eleverne.

5. Samlet blik på fagplanen

Det har vi spurgt lærerne om:

1. Er fagplanen i sin helhed enkel og til at forstå?
 - a. Er faget beskrevet konkret og præcist?
2. Er fagplanen bygget overskueligt op?
 - a. Giv eksempler på dele, der bidrager til overskuelighed.
 - b. Giv forslag til, hvad der kan gøre fagplanen mere overskuelig.
3. Er sproget lettilgængeligt?
 - a. Hvilke ord/begreber/sætninger/tekstdele fungerer særligt godt?
 - b. Hvad kan skrives mere enkelt?
4. Forestil jer – ud fra det nuværende rådkast – at I skal bruge fagplanen i planlægning af jeres undervisning:
 - a. Giver fagplanen plads til at skabe en god balance mellem fagets mere praktiske og abstrakte/teoretiske sider?
 - b. Giver fagplanen plads til egne didaktiske refleksioner og didaktisk dialog?
5. Hvad er jeres bedste råd til fagudvalget i deres videre arbejde?

5.1 Er fagplanen i sin helhed enkel og til at forstå?

Lærerne vurderer, at fagplanen overordnet set er nem at læse og til at forstå. Særligt det korte format på maks. 10 sider passer til "en travl hverdag", som de siger. Samtidig peger lærerne på nogle justeringer, der kan gøre fagplanen endnu mere tilgængelig:

- Der foreslås et kort resumé sidst i dokumentet, som opsummerer fagplanens vigtigste pointer i punktform. Resumeet kan med fordel indeholde sidetal, så læseren hurtigt kan finde frem til relevante afsnit.
- *Fagets karakter* forbindes qua begrebet *karakter* med et afsnit om bedømmelse og vurdering; lærerne foreslår i stedet betegnelsen "fagets profil".

5.2 Er fagplanen bygget overskueligt op?

Lærerne vurderer, at fagplanen overordnet fremstår overskueligt, men peger på flere forhold, der kan styrke dens opbygning:

- Afsnittet om Fagets karakter kunne have en tydeligere struktur. Lærerne foreslår, at de tre perspektiver i afsnittet fremhæves og adskilles mere klart, så sammenhængen og opbygningen bliver lettere at følge.
- Figuren vurderes i sin nuværende form mangelfuld, og lærerne efterlyser en mere gennemskuelig sammenhæng mellem modellens dele og fagplanens tekst.

5.3 Er sproget lettilgængeligt?

Lærerne oplever, at sproget i fagplanen overordnet er til at forstå og behageligt at læse. Samtidig peges der på, at enkelte dele bliver for højtravende med mange ”sprogblomster”, hvilket gør teksten tung at læse. Lærerne efterlyser derfor et mere direkte og enkelt sprog, som kommer endnu tættere på læreren og eleverne.

5.4 Kan fagplanen bruges i planlægningen af undervisningen?

- Lærerne fremhæver, at det praktiske og feltarbejdet har mest vægt i fagplanen, og lærerne påpeger, at det kan være udfordrende at få det til at fungere i hverdagen. Hvis feltarbejde kræver for meget planlægning, bliver undervisningen ofte mere teoretisk.
- Der efterlyses konkrete idéer til, hvordan det praktiske arbejde kan inddrages i undervisningen – særligt fordi faget kun har få timer om ugen. Lærerne oplever, at fagplanen er et godt afsæt for didaktiske samtaler, men peger også på, at der i praksis sjældent er tid til den slags refleksioner.
- Lærerne oplever det som positivt, at fagplanen ikke er for målstyrende og på den måde skaber plads til lærernes didaktiske refleksioner og dialog.

5.5 Hvad er jeres bedste råd til fagudvalget i deres videre arbejde?

Lærernes bedste råd til fagudvalget i det videre arbejde kan opsummeres som følger:

1. **Simpelt og enkelt format:** Lærerne anbefaler, at fagplanen holdes enkel og ikke gøres meget længere.
2. **Samstemt model:** Lærerne ser en styrke i, at modellerne på tværs af naturfag ligner hinanden eller har tydelige overlap for at sikre sammenhæng.
3. **Fagspecifikt eller tværfagligt:** Lærerne foreslår at lave en tydeligere skelnen mellem det fagspecifikke og det tværfaglige, så det fremstår helt klart af fagplanen, hvad der hører til hvad. Denne pointe knytter sig især til lærernes tanker om den fælles prøve for naturfagene.

Del 2: Feedback fra lokale afprøvninger

Om datagrundlaget

Alle landets skoler har som et led i Udviklingsprogrammet haft mulighed for at gennemføre lokale afprøvninger af de enkelte rådkast til fagplaner og indsende deres feedback til EVA i efteråret 2025. Ved de lokale afprøvninger har lærerne – enkeltvis eller i teams – anvendt den samme spørgeramme som ved de regionale workshops. EVA har foretaget en sammenfatning af feedback fra de lærere (fra fagplansskoler eller andre skoler) og andre aktører (fx interesseorganisationer og professionshøjskoler), der har bidraget med feedback fra lokale afprøvninger.

Følgende sammenfatning bygger udelukkende på den feedback, EVA har modtaget fra de lokale afprøvninger, og skal ses som et tillæg til lærernes feedback fra regionale workshops.

I sammenfatningen skelnes der ikke mellem de forskellige typer af bidragsydere – og for læsbarhedens skyld bliver alle bidragsydere omtalt som ”lærere”.

Lokal afprøvning af fagplanen for geografi

Antal bidrag fra lokale afprøvninger:	4
Heraf antal bidrag fra fagplansskoler:	2
Heraf antal bidrag fra andre skoler:	0
Heraf antal bidrag fra andre aktører:	2

1. Fagets formål

1.1 Giver teksten om Fagets formål umiddelbart mening?

Overordnet oplever lærerne ved de lokale afprøvninger, at teksten giver mening. Det fremhæves, at det er "virkelig godt", at feltarbejde fremhæves i formålet. Det er positivt, at både kvalitative og kvantitative metoder nævnes. Det bemærkes, at det konkretiseres gennem elevernes arbejde med by- og befolkningsudvikling samt brug af observationer, målinger, kort, statistik, interviews og stedsbeskrivelser.

Der peges dog også på steder, hvor teksten giver mindre mening. Sproget opleves vævende eller uklart. Ord som *livsverden*, *oplever* og *mod*, *vilje* og *lyst* opleves som fjernt fra geografifagets kerne.

1.2 Hvor i teksten kan I særligt se faget for jer?

I de lokale afprøvninger fremhæver nogle lærere (ligesom til de regionale workshops) beskrivelsen af samspillet mellem fag som noget, hvor lærerne kan se faget for sig. De nævner bl.a.:

- Beskrivelsen af naturfagernes samspil opleves som en styrke. Det fremhæves positivt, at geografi bygger videre på erfaringer fra natur/teknologi.
- I stk. 1, linje 2 peger formuleringen *eleverne arbejder med samspillet mellem natur og samfund* tydeligt på faget geografi. Formuleringen rammer det spændingsfelt, hvor geografi bliver relevant og vedkommende for eleverne.

1.3 Kan I læse af teksten, hvad eleverne skal have ud af undervisningen?

I de lokale afprøvninger fremhæves det, at beskrivelsen af fagets metoder viser, hvordan eleverne skal arbejde i undervisningen, og hvad de skal have ud af den.

- Stk. 3, linje 1 fremhæves som et godt billede på, hvad eleverne skal have ud af undervisningen.

Forslag til justeringer til Fagets formål

- Der er en undring over, at nogle metoder er nævnt, mens andre er udeladt, hvilket ifølge nogle lærere kan betyde, at bestemte metoder vægtes højere. De foreslår blot at skrive "undersøgelser".
- Ordet "model" mangler, selvom det indgår centralt i samspillet mellem naturfagene.
- Bæredygtighed kunne fremhæves tydeligere – både i dette afsnit og i Fagets karakter.
- Der er et ønske om, at dannelsesdimensionen styrkes. Lærerne efterlyser formuleringer om engagement og medbestemmelse.

2. Fagets karakter

2.1 Giver teksten om Fagets karakter umiddelbart mening?

Feedbacken fra de lokale afprøvninger viser, at teksten giver delvist mening:

- Der opleves en god sammenhæng mellem Fagets formål og Fagets karakter, hvilket gør teksten genkendelig.
- Det fungerer godt, at hvert afsnit omhandler et afgrænset område (teoretisk – elever – samarbejde).
- Det fremhæves positivt, at der kobles til den didaktiske treklang, og at afsnittet afslutningsvis binder naturfagene sammen.

Som ved de regionale workshops peges der på bestemte ord og begreber, som giver mindre mening, og at sproget opleves uklart. Fx nævnes:

- Begrebet *følelsesmæssige* skaber uklarhed, og sammenhængen forstås ikke helt.
- *Kausalitet* forklares ikke og vurderes som ubegrundet, fx i afsnit 2, linje 6 ("undervejs ...").
- Det foreslås, at de tre perspektiver, som nævnes indledningsvis, med fordel kunne opstilles grafisk for at skabe klarere overblik.

2.2 Er beskrivelsen af Fagets karakter relevant for jeres fag?

Overordnet giver lærerne i de lokale afprøvninger udtryk for, at teksten opleves relevant for faget og "giver et rids af fagets retning".

- Det fremhæves som vigtigt, at samarbejdet med biologi og fysik/kemi er tydeliggjort.
- Det vurderes positivt, at der indgår en kritisk tilgang, og at elevernes erfaringer er med.
- *Tværfaglighed* (i sidste afsnit), *Kernestof og arbejdsformer*, *Stedbaseret læring* og *den fænomenologiske tilgang* fremhæves som relevante elementer.

3. Fagets indhold

3.1 Giver teksten om Fagets indhold umiddelbart mening?

De lokale afprøvninger afspejler, at teksten giver mening, bl.a. fordi der er store frihedsgrader i, hvordan indholdsområderne kan udfyldes.

Samtidig er der behov for en tydeliggørelse af, hvordan de tre naturfag kan samarbejde. Ligesom i de regionale workshops udtrykkes der behov for at uddybe *mønstre, processer og sammenhænge* samt *undersøgelser og problemstillinger*. Det opleves mere som en arbejdsmetode end som et indholdsområde. Nogle lærere undrer sig desuden over, at der kun er mål til nogle indholdsområder og ikke til alle.

3.2 Kan I genkende jeres fag i de beskrevne indholdsområder?

I de lokale afprøvninger fremhæves det også, at det faglige indhold træder tydeligst frem i de tre første indholdsområder.

”Vi vil især gerne rose, at det står beskrevet, at "Eleverne forstår og kan" flere steder. Det giver tydeligt mening, hvor vi skal hen, og hvad vi sigter mod.

Beskrivelserne opleves af nogle som meget overordnede, og derfor kan det være svært at få konkrete billeder. Men det nævnes også, at det billedskabende kan komme i en undervisningsvejledning.

Der gives tre forslag til omformuleringer, som præciserer indholdsområderne:

- S. 6, *Faget har fire fagspecifikke ...* (2. bullet): Forslag om at omformulere til “sigter mod, at eleverne forstår og kan undersøge, hvordan demografi, byudvikling ...”.
- S. 9, *Befolkning og levevilkår* (1. bullet): Forslag om at skrive “Eleverne analyserer kort, demografiske analyser/fremskrivninger, statistikker ...”.
- S. 10, 1. bullet: Forslag om at tilføje “og forskning” efter ordet *handlinger*, så forskning indgår som en del af indholdet.

3.3 Hvordan fungerer figuren for Fagets indhold?

Overordnet oplever lærerne i de lokale afprøvninger, at figuren er uklar, og at indholdsområderne kommer til at virke adskilte. Lærerne peger fx på, at *perspektivering*, som er centralt i geografi, mangler helt i figuren. Nogle spørger, hvorfor noget er placeret inde i figuren og andet udenfor.

Forslag til justeringer

- Det foreslås at lade sig inspirere af modellen i biologi.
- De tre underordnede områder kunne med fordel forbindes mere, fx som puslespilsbrikker, som i modellerne for biologi og geografi.

3.4 Opleves fagplanens forslag til trinforløb anvendeligt?

Sproget opleves ikke naturvidenskabeligt. Det opleves ”malerisk og nærmest lyrisk”.

3.5 Giver trinforløbet et billede af progression?

- Lærerne efterspørger en præcisering af, hvad man kan arbejde med på enkelte årgange.
- Rækkefølgen på indholdsområderne opleves ikke logisk i forhold til progression.
- Der peges på, at de fire naturfag bør samstemmes omkring den overordnede progression.

4. Fagspecifikke spørgsmål

4.1 Er indholdsområdet 'Naturgrundlag og landskabsudvikling' beskrevet på en måde, så I kan forestille jer at omsætte det til konkrete forløb og aktiviteter i jeres undervisning i geografi?

Lærerne oplever generelt, at afsnittet inviterer til konkret undervisning, men der peges på, at man som erfaren geografilærer kan føle sig talt ned til. Lærerne nævner følgende:

- Afsnittet "*Eleverne arbejder med klimazoner ...*" samt de tilhørende mål er fint skrevet og kan danne udgangspunkt for planlægning af konkrete undervisningsforløb og aktiviteter.
- Det foreslås, at man med fordel kan have eksempler i bilag, som suppleres lokalt alt efter område. Det ville kunne imødekomme den problematik, som også blev fremhævet ved de regionale workshops, der handler om, at by- og landsby-skoler har forskellige vilkår.
- Sproget opleves for lyrisk og humanistisk.

4.2 Hjælper modellen med de seks indholdsområder (figur 2) jer til at forstå, hvordan indholdsområderne kan kombineres i praksis?

Der er både positiv og negativ feedback til figuren.

- Nogle lærere fremhæver, at man kan forestille sig undervisning, hvor man tager udgangspunkt enten i periferien eller centrum og derefter bevæger sig gennem det samlede indholdsområde og videre til mindst ét andet område.

”Så uanset hvor man tegner "radius" i modellen, peger det på det minimum, forløbet skal indeholde.

- Som ved de regionale workshops efterlyser lærerne en tydeligere kobling mellem de tre indholdsområder i næstyderste lag.
- Nogle lærere har diskuteret, om det blå og det gule område burde byttes rundt. De er i tvivl om, hvorvidt figuren skal læses udefra og ind eller omvendt. Skal undersøgelser være centralt, kan det give god mening, at det står inderst. Skal det omfavne alle områder i geografien, burde det måske stå yderst.

4.3 Understøtter fagplanen en undervisning, som har fokus på elevernes livsverden, vækker deres nysgerrighed og bygger på deres interesse?

Feedbacken fra de lokale afprøvninger læner sig op ad den feedback, der er givet på de regionale workshops.

5. Samlet indtryk af råudkast til fagplanen

5.1 Er fagplanen i sin helhed enkel og til at forstå?

Feedbacken i de lokale afprøvninger læner sig op ad feedbacken ved de regionale workshops.

5.2 Er fagplanen bygget overskueligt op?

Overordnet er feedbacken fra de lokale afprøvninger, at teksten er overskuelig. Det foreslås at tage læseren endnu mere i hånden, så man bedre kan orientere sig i fagplanen. Der foreslås:

- Flere bullets
- Et mere direkte sprog
- Et skematisk overblik over indholdsområder, mål og trinforløbet
- Flere tydelige mål i trinforløbene.

”Læste man de gamle trinmål med dannelse og elevinddragelse for øje og lod sig mindre styre af de alt for mange mål, pegede de trods alt på en tydelig progression. Den er røget ud med badevandet i denne fagplan.

5.4 Kan fagplanen bruges i planlægningen af undervisningen?

Feedbacken i de lokale afprøvninger læner sig op ad feedbacken ved de regionale workshops.

5.5 Lærernes bedste råd

Sprog: Slank teksten, og gør sproget mere direkte.

EVA – analyser, redskaber og udvikling, der styrker uddannelser og dagtilbud.

EVA

+45 35 55 01 01
eva@eva.dk
www.eva.dk

© 2026 EVA (Danmarks Evalueringsinstitut)
Citat med kildeangivelse er tilladt

ISBN (www): 978-87-7182-858-0